

Najvyšší súd
Slovenskej .

3 Obo 27/2007

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej . v právnej veci žalobcu **M.**, zastúpeného JUDr. Petrom D., proti žalovanému **M.**, zastúpenému JUDr. A., o zaplatenie 54 035 172,14 Kč s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. novembra 2006 č. k. 32 Cb 55/01-366, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 2 717 195 Sk. Konanie o neplatnosti dohody o spôsobe vysporiadania dlhu, uzavretej 22.4.1993, zastavil a rozhodol tiež o vrátení súdneho poplatku 2800 Sk žalovanému. Rozsudok odôvodnil tým, že výpisom zo dňa 3.9.1998 žalobca preukazoval deň vzniku k 1.9.1990 zaregistrovanie subjektu M. ako právny nástupca po zaniknutom R. s pôsobnosťou na území vtedajšej Československej socialistickej ., evidované pod číslom IČO: X. v zmysle zákona 83/1990 Zb. Uznesením mimoriadneho všeodborového zjazdu, konaného 2.3.1990 v Prahe, bola ukončená činnosť R. a v bode 4 označeného uznesenia bolo skonštatované, že majetok R., ku ktorému majú právo hospodárenia, sa prevádza do vlastníctva základných, poprípade miestnych O. organizácií, v bode 6 označeného uznesenia majetok R. neuvedený v bode 4 a 5 sa prevádza na M.). Označená M. sa stala právnym nástupcom R., pokiaľ nie je v predchádzajúcich ustanoveniach uvedené inak. Označené uznesenie stanovilo rámcové ohraničenie právneho nástupníctva s následným charakterom činnosti a spôsobom hospodárenia nového subjektu po zaniknutom R.. Následne ku dňu 26.7.1991

v zmysle ust. § 9A zák. č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení zák. č. 300/1990 Sb. bol doručený na MV ČR návrh na registráciu združenia M..

Za slovenskú stranu, návrh na registráciu subjektu pod názvom S. s označením štatutárnych zástupcov, bol predložený na zaregistrovanie ku dňu 23.1.1992. Potvrdením zo dňa 26.11.2003 bolo oznámené MV ČR, že subjekt pod názvom Č. nie je a nebola nikdy vedená v evidencii O. organizácií v zmysle ust. § 9A zák. č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení zák. č. 300/1990 Sb.

Dňa 15.5.1991 sa konalo 7. plenárne zasadnutie, valná hromada M., pričom v uznesení č. 3 bod 2 bola okrem iného schválená výška rozdielu v delenom majetku v označenej výške 110 mil. Kčs v neprospech O. . SR. V predmetnom protokole bol schválený zámer vytvoriť republikové organizačné jednotky Ú. s rámcovým označením vyčlenenia vlastníckych práv k majetku Ú. v konkrétnej . vrátane správy majetku, prevzatia práv, pohľadávok a záväzkov spojených s týmto majetkom. V bode III. bolo uložené dohodnúť a prejednať jednotlivým O. . v ČR a SR spôsob lehoty a ďalšie podmienky vysporiadania. Dňa 21.4.1993 bol predložený návrh na vysporiadanie dlhu podpísaný Ing. A. za S., kde v bode 3 je uvedené: zostatok dlhu vo výške 33 883 128,- Kčs bude vysporiadaný v ročných splátkach vo výške 6 776 626,- Kčs v priebehu rokov 1994 - 1998. Dňa 22.4.1993 bola uzatvorená tromi subjektami označenými ako: M., Č. a subjektom označeným ako S. Dohoda o spôsobe vysporiadania dlhu vo výške 110 mil. Kčs s poukazom na 7. plenárne zasadnutie konané dňa 15.5.1991. Následne na základe označených podkladov vyzval žalobca podaním zo dňa 29.4.1999 k zaplateniu istiny 33 883 128,- Kč.

Súd prvého stupňa posúdil uplatnený nárok žalobcu s prihliadnutím na judikát č. 35/1994 s tým, že sa jedná o obchodno-právny záväzkový vzťah, na prejednanie ktorého je vecne príslušný v zmysle ust. § 9 ods. 3 písm. c/ a ust. § 11 O.s.p. v platnom znení krajský súd. Na právne hodnotenie sa preto použijú ustanovenia Obch. zák. a podľa ust. § 1 ods. 2 Obch. zák., ak nie je možné riešiť niektoré otázky podľa Obch. zákona, použijú sa ustanovenia Občianskeho zákonníka. Žalobca vychádza pri uplatnenom nároku z Dohody o spôsobe vysporiadania dlhu, či už zo dňa 22.4.1993 a z návrhu na vysporiadanie zo dňa 21.4.1993 a najmä

s odkazom na vydané uznesenie M. zo dňa 15.5.1991.

S poukazom na ust. § 323 Obch. zák., ak niekto písomne uzná svoj určitý záväzok, predpokladá sa, že v uznanom rozsahu tento záväzok trvá v čase uznania a s poukazom na ust. § 558 O.z. platné uznanie záväzku vyžaduje písomnú formu, čo do dôvodu aj výšky, účinky uznania nastávajú, ak dlh uzná subjekt, ktorého sa dlh týka. V konaní bolo nesporne preukázané, že žalovaný vznikol pod názvom S. so sídlom

v Bratislave dňa 21.1.1991. V konaní bolo nesporne zistené, že Dohodu o spôsobe vysporiadania dlhu, predmetom ktorej bol poukaz na záväzok vo výške 110 mil. Kčs prejednávaný na valnej hromade 7. plenárneho zasadnutia, konaného v Prahe dňa 15.5.1991, uzatvorili subjekty, ktoré neboli nositeľmi právnej subjektivity (Č. nikdy nemala právnu subjektivitu, ani nevznikla ako samostatný subjekt, a taktiež S. pod týmto názvom ako subjekt nevznikla). Pre uznanie záväzku v zmysle ust. § 323 Obch. zák. musí byť splnená podmienka uznania záväzku ako jednostranného právneho úkonu urobeného dlžníkom, ktorý je adresovaný veriteľovi. V tomto prípade vzhľadom na to, že subjekt označený v Dohode o spôsobe vysporiadania dlhu je, či už na strane jedného z veriteľov, ako aj na strane dlžníka, označený subjekt, ktorý v čase vykonania uznávacieho prejavu nemal právnu subjektivitu, a vzhľadom na charakter predmetu uznania (vysporiadanie dlhu), súd prvého stupňa mal za to, že žalobca

v tomto prípade neunesol dôkazné bremeno s účinkami možnosti priznania uplatneného nároku.

Zo svedeckých výpovedí Ing. M. a Ing. P., ktorí boli vypočutí ako svedkovia na pojednávaní dňa 20.10.2003, ktorí v čase podpisovania označených dokumentov, dohody zo dňa 22.4.1993, návrhu zo dňa 21.4.1993 a ktorí sa zúčastnili jednotlivých rokovaní, uviedli, že do roku 2003 nebola urobená inventarizácia majetku po zaniknutom R., zriadená K. mala určiť presnú výšku záväzkov v ČR a SR, ako aj presnú výšku majetku, ktorý má zostať v jednotlivých .. Výsledkom či už zasadnutí valnej hromady, alebo následných rokovaní v rámci stretávania sa so zúčastnenými stranami v rámci zriadenej K., malo byť po vykonaní riadnej inventarizácie uzatvorenie medzinárodnej dohody. Protokol z 11. plenárneho zasadnutia valnej hromady, konanej dňa 27.4.1993 v Prahe, uznesením

č. 3 schválila v bode II. ods. 3 písmeno d/ právne nástupníctvo v obidvoch . s tým, že uviedla, že preberá záväzok z dohody zo dňa 22.4.1993, avšak s tým, že táto dohoda je podkladom pre uzatvorenie medzinárodnej zmluvy.

Svedok Ing. M. vo svojej svedeckej výpovedi uviedol, že uznesenie č. 3 v časti II. bod 3 písmeno d/ považuje za záväzné a označenú dohodu považoval za súčasť celkového vysporiadania zvyškového majetku. Svedok Ing. P. vo svojej svedeckej výpovedi okrem iného uviedol, že záväzok Ú. predstavoval približne sumu 240 mil. Kč, pričom sa čakalo na upresnenie niektorých súm.

Ďalej sa súd prvého stupňa zaoberal pri posúdení nároku žalobcu i so skutočnosťou, že 11. plenárne zasadnutie valnej hromady, konané 27.4.1993 v Prahe, zriadilo K. pre vysporiadanie zvyškového majetku Ú. a činnosť tejto K. prijatím či už medzinárodnej zmluvy, alebo iného podkladu, ktorý by presne a jedno-značne určil hodnotu a rozsah deleného majetku, ukončená nebola.

Podporne s poukazom na uznesenie č. 4 M. zo dňa 15.5.1991 podľa článku III. Dohody je spôsob plnenia uvedený v čl. II. podmienený prevodom finančných prostriedkov zo strany žalobcu na vlastné investície a dotácie pre SR vo výške 74 mil. Kčs. Žalobca čiastočne pre slovenskú stranu, žalovaného, plnil vo výške 35 mil. Kč a 5 mil. Kč dňa 22.4.1993, čo žalobca preukazoval príkazom na úhradu zo dňa 26.4.1993. S poukazom na ust. § 36 ods. 2 O.z. označenú podmienku, uvedenú v článku III. Dohody súd posúdil ako odkladaciu podmienku. Podmienka (zaplatenie plnenia zo strany žalobcu) je odkladacia, ak od jej splnenia závisí, či právne následky úkonu nastanú, analogicky súd prvého stupňa posúdil nárok i v súvislosti s ust. § 560 O.z. v tom zmysle, ak si majú účastníci zmluvného vzťahu plniť navzájom, môže sa domáhať splnenia záväzku len ten, kto sám splnil svoj záväzok skôr.

Na základe uvedených skutočností súd žalobu zamietol. Nakoľko nebol priznaný žalobcovi nárok na zaplatenie žalovanej istiny, splatením ktorého by sa žalovaný dostal do omeškania, s poukazom na ust. § 369 a § 502 Obch. zák., nepišlo zo strany žalovaného k omeškaniu, a preto súd i v tejto časti žalobný návrh

zamietol.

Žalovaný si uplatnil trovy konania, úhradu trov právneho zastúpenia. Súd podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca, ktoré odôvodnil tým, že konajúci súd prvého stupňa v odôvodnení svojho zamietavého rozsudku konštatoval existenciu právnych listín a úkonov, ktoré boli účastníkmi súdu predložené, a to najmä:

- a) návrh na vypořádanie dlhu zo dňa 21.4.1993;
- b) dokument označený ako Dohoda o spôsobe vypořádání dlhu, ktorý bol podpísaný v Znojme dňa 22.4.1993;
- c) Protokol z plenárneho zasadania - valnej hromady M. (ďalej len M.) konanej dňa 27.4.1993;

ako i ďalšie dokumenty a svedecké výpovede vzťahujúce sa k zániku pôvodného spoločného O. orgánu v návaznosti na rozdelenie spoločného štátu.

Konajúci súd ďalej konštatoval, že na základe uznesenia mimoriadneho všeodborového zjazdu, konaného v Prahe dňa 2.3.1990, bola ukončená činnosť R. s tým, že majetok R., ku ktorému mali jeho jednotlivé zložky právo hospodárenia, prešiel na M. so sídlo v Prahe.

Na základe priebežnej obrany žalovaného, konajúci súd „sa nechal zviest“ pri posudzovaní žalobného návrhu, argumentáciou žalovaného a sústredil sa na posudzovanie právnej subjektivity jednotlivých účastníkov Dohody o spôsobe vypořádání dlhu, podpísanej v Znojme dňa 22.4.1993 a následne na platnosť, resp. neplatnosť tohto právneho úkonu.

Táto argumentácia bola zameraná najmä na označenie jej účastníkov, kde boli používané označenia subjektov, ktoré mali skôr pracovný charakter a ako také boli používané vo všetkej pracovnej dokumentácii M., t.j. slovenská časť sa označovala ako S. (S.) a česká časť najprv ako Č. (Č.) a neskôr - po zániku spoločného štátu, keď bolo konštatované, že je zbytočné rušiť subjekt, ktorý na území Českej . zostal po vystúpení jeho slovenskej časti, a ktorý kontinuálne pokračoval v činnosti pre územie ČR pod pôvodným názvom, t.j. M..

Konajúci súd však nebral do úvahy námietky žalobcu, poukazujúce na skutočnosť, že predmetnú Dohodu obsahovo, ako i formálno-právne „spoluvytvorili“ aj dnešní štatutárni zástupcovia žalovaného - Ing. Anton M. a Ing. Peter P..

Žalovaný sa domáhal – čomu konajúci súd prvého stupňa aj vyhovel - určenia neplatnosti tohto právneho úkonu najmä s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti. Napriek upozorneniu žalobcu na ust. § 40a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa neplatnosti nemôže dovolávať ten, kto neplatnosť spôsobil, nebolo k tejto námietke prihliadané.

V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku konajúci súd prvého stupňa analyzuje vyššie uvedenú právnu listinu s prihliadnutím na ust. § 323 Obchodného zákonníka v spojení s ust. § 558 Občianskeho zákonníka, kde dospel k záveru, že takýto úkon nemohol byť platný, nakoľko bol vykonaný subjektami, ktoré nemali právnu subjektivitu. Nič však už nebránilo konajúcemu súdu, aby v nasledujúcej časti odôvodnenia rozsudku posudzoval úkony tých istých subjektov účastných na Dohode, ako úkony síce platné, avšak „nerealizovateľné“ z posúdenia obsahu čl. III. cit. Dohody, ako podmienky odkladacej podľa ust. § 36 ods.2 Občianskeho zákonníka, majúcej súčasne charakter synalagmatického vzťahu podľa ust. § 560 Občianskeho zákonníka.

Žalobca považuje celé posúdenie právnych dôvodov, o ktoré súd opiera svoj právny názor, vyjadrený v rozsudku - napriek jeho opakovanému zdôrazňovaniu - za nesprávne pochopené a následne i nesprávne odôvodnené.

Žalobca si je vedomý, že súdne konanie vo veci bolo začaté žalobným

návrhom, doručeným súdu dňa 16.12.1999 a skončené na prvom stupni po 7 rokoch, pričom konanie na prvom stupni ukončil sudca, ktorý bol štvrtý v poradí a výsluchy svedkov, konfrontácia dokazovania, boli uskutočnené prvými dvoma sudcami.

Žalobca však napriek tomu si je vedomý, že súdu poskytol dostatočne jasným spôsobom preukázanie vzniku žalovaného záväzku, jeho výšku, jeho dôvod, ako i právne dôvody, prečo je povinným v tomto vzťahu práve žalovaný. Je potrebné jednoducho a zrozumiteľne zrekapitulovať genézu týchto vzťahov poukázaním na jednotlivé postupné kroky a rozhodnutia, ktoré viedli žalobcu k podaniu žalobného návrhu.

V náväznosti na zánik R. v r. 1990 dochádzalo postupne k inštitucionálnej stabilizácii právneho nástupcu, pri čom za jeden z rozhodujúcich právnych dokumentov je Protokol z 8. plenárneho zasadania - valnej hromady M., prijatý dňa 26.6.1991 v Bratislave.

Úvodom poukázal na skutočnosť, že za osobu zodpovednú za správnosť tohto dokumentu je uvedený opäť dnešný štatutárny zástupca žalovaného Ing. P..

Uznesením č. 2 bod II. valné zhromaždenie M. schválilo zmeny Štatútu M. a súčasne vyhlásilo jeho úplné znenie s účinnosťou od 1.7.1991.

Podľa čl. I. bod.2/ Štatútu, Ú. je vlastníkom majetku a nositeľom práv bývalého R..

Podľa čl. 4 členmi Ú. sú O. ., ktoré vznikli na platforme R., ako nástupnícke O. . v zmysle uznesení všeodborového zjazdu R..

Podľa čl. 5 Štatútu, členstvo v Ú. zaniká písomným prehlásením člena Ú., a to ku dňu doručenia tohto prehlásenia predstavenstvu Ú.. Týmto však nezanikajú jeho práva na vyporiadanie majetkových nárokov, a to spôsobom stanoveným Ú..

Podľa čl. 7 bod 1/ Štatútu, najvyšším orgánom Ú. je valná hromada.

Podľa čl. 7 bod 7/ písm. d/ do právomoci valnej hromady patrí stanovenie spôsobu vyporiadania majetkových práv vystupujúceho člena.

Podľa čl. 7 bod 8/ Štatútu, valná hromada môže preniesť svoje právomoci uvedené pod písm. e/ na predstavenstvo Ú..

K tomuto ustanoveniu treba uviesť, že Štatút neobsahuje žiadne iné ustanovenie, ktorým by mohli byť prenesené právomoci valnej hromady na nejaký iný orgán, t.j. ani na nejakú K. pre vyporiadanie majetku - ak by takéto uznesenie bolo prijaté, je v rozpore so Štatútom a tak je neplatným právnym úkonom.

Ako je už vyššie uvedené, podľa čl. 5 Štatútu, členstvo v Ú. zaniká písomným prehlásením člena a jeho doručením predstavenstvu Ú..

Podľa Protokolu z 11. plenárneho zasadania valnej hromady Ú., konaného dňa 27.4.1993 v Prahe (ktoré viedol p. M. a p. P., overoval správnosť zápisnice), svojím uznesením č. 3 bod I. 6. vzalo valné zhromaždenie na vedomie vznik novej právnickej osoby M. a jej žiadosť o prevzatie právneho nástupníctva Ú. pre územie SR, t.j. prevzatie všetkých práv, záväzkov a pohľadávok Ú. súvisiacich s majetkom, jej poslaním a činnosťou na území SR.

Tým istým uznesením tejto valnej hromady prijatým pod č. 3 v nasledujúcom bode II. ods. 3 písm. d/ schválilo právne nástupníctvo a prevzatie záväzkov právnymi nástupcami v oboch . spôsobom podľa Dohody o spôsobe vyporiadania dlhov, uzavretej dňa 22.4.1993 v Znojme.

Následne prijatým bodom 4. a/ bolo schválené zriadenie K. pre vyporiadanie zbytkového majetku, ktorá mala prevziať pre vyporiadanie právomoci valnej hromady od 1.5.1993.

Podľa bodu IV. cit. uznesenia valnej hromady, táto určila M. ako právneho nástupcu Ú. na území SR s prevzatím práv, záväzkov a pohľadávok tejto Ú. a Ú. ako právneho nástupcu pre ČR.

Je potrebné zdôrazniť, nasledovné skutočnosti:

- a) táto novozriadená K. vznikla - ako je už vyššie uvedené - v rozpore s platným Štatútom Ú., ktorý vznik takéhoto orgánu nepredpokladal, resp. nepripúšťal;
- b) pokiaľ by sme pripustili, že valná hromada takýto orgán s prenesenými právomocami zriadiť mohla, i tak právomoci valnej hromady mala prevziať počínajúc dňom 1.5.1993;
- c) pokiaľ by sme pripustili, že valná hromada takýto orgán s prenesenými právomocami zriadiť mohla a platne zriadila, tak táto K. do dnešného dňa neprijala relevantným spôsobom žiadne rozhodnutie, ktorým by zrušila alebo zmenila uznesenia valnej hromady, týkajúce sa prevzatia práv a záväzkov M. so sídlom v Bratislave;
- d) táto K. prijala dňa 15.7.1993 svoj Rokovací poriadok (Jednací rád, ktorý je za slovenskú stranu podpísaný Ing. A. - dnešným štatutárom žalovaného), ktorý vo svojom čl. II. vymedzuje svoje právomoci K. odkazuje na uznesenie č. 3, bod III. prijaté 11. plenárnym zasadáním Ú. konaným dňa 27.4.1993 v Prahe, ktoré výslovne uvádza, že táto K. preberá právomoci valnej hromady od 1.5.1993, t.j. do jej právomoci patrí to, čo do tohto dátumu nebolo vyriešené valným zhromaždením;
- e) táto novozriadená K. počínajúc dňom 1.5.1993 do dnešného dňa neprijala relevantným spôsobom žiadne rozhodnutie, týkajúce sa vypořádania zbytkového majetku Ú., najmä však nezrušila uznesenie valnej hromady, ktorým táto určila M. ako právneho nástupcu Ú. na území SR s prevzatím práv, záväzkov a pohľadávok tejto Ú.;
- f) Záverom ešte k otázke právnej subjektivity účastníkov týchto úkonov uvádzam, že na tomto zasadnutí valnej hromady Ú. bolo prijaté uznesenie č. 3. bod V., ktorým v zmysle Štatútu Ú. valná hromada zrušila

organizačné jednotky na území ČR - Č. a na území SR S..

Z popisu spôsobu zániku účasti slovenskej časti O. . v pôvodnej spoločnej organizácii, ako i z popísaného spôsobu právnych dôsledkov tohto kroku (vystúpenia z Ú.), je jednoznačne zrejmé, že právnym titulom, ktorým vznikol na strane žalovaného záväzok voči žalobcovi, nevznikol na základe Dohody spôsobu zo dňa 22.4.1993, ale na základe rozhodnutí najvyššieho spoločného orgánu oboch častí Ú., t.j. jeho valnej hromady!

Dohoda o spôsobu zo dňa 22.4.1993 bola iba prílohou - i keď dôležitou, nakoľko obsahovala dohodnuté „čísla" záväzku preberaného slovenskou stranou - uznesenia, ktoré o veci rozhodlo. Práva a povinnosti, ktoré prechádzali na M., však zakladali uznesenia plenárnych zasadaní, ktorých platnosť žalovaný nijakým spôsobom nespochybnil.

Znovu treba zdôrazniť, že na každej právnej listine, ktorá sa nejakým spôsobom dotýkala majetko-právneho vyporiadania majetku Ú., participovali rozhodnou mierou obaja dnešní štatutári žalovaného Ing. M. a Ing. P. .

Je potrebné vyjadriť sa i k námietke žalovaného o údajnej potrebe uzavretia medzinárodnej zmluvy. K nej je potrebné uviesť snáď jediné - a to, že pokiaľ by k uzavretiu medzinárodnej zmluvy došlo, nebol by sa musel navrhovateľ domáhať svojich práv cestou súdu .

Je pravdou, že v závere uznesenia valného zhromaždenia je uvedené, že schválené zásady budú podkladom pre uzavretie medzinárodnej zmluvy. Keďže však všetky nevyhnutné zásady prechodu práv a záväzkov z bývalého „spoločného" hospodárenia O. organizácií boli procesne vyriešené delimitačnými rozhodnutiami najvyššieho spoločného orgánu navrhovateľa a odporcu, odkaz na nejakú budúcu medzinárodnú zmluvu bol skôr symbolickým zvýraznením skutočnosti, že v dôsledku rozpadu spoločného štátu by mali obe nástupnícke organizácie pre verejnosť deklarovať tieto dohody nejakým slávnostným aktom.

O vážnosti tohto zámeru svedčí i skutočnosť, že po vzore republikových

vlád, absolvovali na slovenských a českých hradoch a zámkoch niekoľko spoločných obedov a večerí, na ktorých sa dohodli, že sa dohodnú, pri čom slovenská strana, t.j. žalovaný v tomto konaní, vždy deklarovali svoj názor, že jedinou akceptovateľnou dohodou je nulový variant.

Signifikantným znakom celej K. pre vyporiadanie zbytkového majetku Ú., ktorá podľa tvrdenia žalovanej strany mala túto medzinárodnú zmluvu pripraviť, bol obsah jej právomocí podľa Rokovacieho poriadku, kde jediným konkrétnym bodom vymedzených právomocí bol bod 3, čl. II., podľa ktorého - citujem: „K. stanoví limity na pohostenie.“

Je treba ešte zdôrazniť, že podľa uzs. č. 3 bod III. plenárneho zasadania valného zhromaždenia Ú. bola K. pre vyporiadanie zbytkového majetku zriadená tak, že mala ukončiť toto vyporiadanie do 31.5.1993 a mala zaniknúť písomným nálezom o správnosti podkladov pre dokončenie majetkového vyporiadania, ktoré malo byť vo forme písomného prehlásenia podpísaného aspoň dvoma členmi za každú ., a teda nebola potrebná žiadna medzinárodná zmluva.

O nezáujme o iné riešenie, ako riešenie „nulovým variantom“ svedčí i obsah posledného stretnutia oboch strán v Medlové (ČR), kde po zahájení rokovania K. bola prítomným štatutárnym zástupcom žalobcu položená otázka, či chcú rokovať aj o niečom inom, ako o spôsobe úhrady záväzku slovenskej strany s tým, že ak chcú rokovať o tomto probléme, tak tam všetci zbytočne cestovali. Odmietnutie návrhu na mimosúdne usporiadanie veci nám tiež bolo oznámené právnym zástupcom odporcu dňa 17.10.2003.

Na základe vyššie uvedených skutočností, najmä s poukazom na to, že:

prvostupňový súd sa nedostatočne zaoberal navrhnutými dôkazmi predloženými žalobcom;

rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho vyhodnotenia predložených dôkazov a následného nesprávneho právneho posúdenia veci;

žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobe

žalobcu vyhovel.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. V odôvodnení odvolania uviedol, že v plnom rozsahu zotrúva na vyjadrení, ktoré doručil súdu prvého stupňa dňa 11.4.2003, ako aj na podaní s názvom „Predloženie dôkazov a právny rozbor K. pre vysporiadanie zvyškového majetku“, ktoré tomuto súdu doručili 13.4.2006 a tiež na stanoviskách, ktoré predniesol právny zástupca v konaní na súde prvého stupňa.

Zastával názor, že:

1. v predmetnej veci ide o ekonomické, majetkové aspekty d e l e n i a majetku zanikajúceho R. v dôsledku
 - a) rozhodnutia najvyššieho O. (spolkového) orgánu, a to mimoriadneho všeodborového zjazdu, konaného 2. a 3. marca 1990 o transformácii O. hnutia v dôsledku zmeny spoločensko-politických podmienok, ako
 - b) aj politického rozhodnutia o zániku Českej a Slovenskej Federatívnej . (ČSFR) uplynutím 31. decembra 1992 podľa ústavného zákona č. 542/1992 Zb. z 25.novembra 1992
2. d e l e n i e spoločného majetku sa neskončilo nielen ku dňu zániku ČSFR (31.12.1992) a vzniku samostatných suverénnych štátov - Slovenskej . a Českej . dňom 1. januára 1993, ale ani doposiaľ
3. d e l e n i e spoločného majetku spoločného štátu a aj býv. R. sa neuskutočňovalo podľa právnych predpisov obchodného alebo občianskeho práva zaniknutej ČSFR, ale podľa dohodnutých politických zásad - a to nielen podľa „územného" delenia, prípadne podľa „členskej základne", ale - v prípade politickej dohody - aj podľa tzv. nulového variantu
4. v priebehu procesu delenia spoločného majetku medzi subjektmi, ktoré delili spoločný majetok, nevznikali „pohľadávky" a ani „dlh" v zmysle predpisov obchodného a občianskeho práva; buď sa tieto subjekty dohodli, alebo rokovali ďalej
5. spoločné usporiadanie rozdielov vznikajúcich v priebehu procesu delenia spoločného majetku medzi rovnocenné novovzniknuté subjekty predpokladá

dohodu týchto subjektov vyjadrenú po 1.1.1993, keď zanikla ČSFR a vznikli suverénne SR a ČR, vo forme „medzinárodnej zmluvy“. V tejto súvislosti dovoľujeme si poukázať na „Zmluvu medzi Slovenskou . a Českou . o spoločnom postupe pri delení majetku Českej a Slovenskej Federatívnej . medzi Českú . a Slovenskú . a o jeho prechode na Českú . a Slovenskú .“

6. „pohľadávky“ a im zodpovedajúci „dlh“ podľa predpisov obchodného a občianskeho práva medzi subjektami, ktoré vznikli v r. 1990 - 1991 v dôsledku transformácie O. hnutia a po 1.1.1993 aj v dôsledku zániku ČSFR, by mohli vzniknúť až po skončení delenia spoločného majetku spôsobom, ktorý bol určený/dohodnutý v súvislosti s vytvorením K. pre vyporiadanie zvyškového majetku, teda uzavretím medzinárodnej zmluvy medzi odborovými subjektami Českej . a Slovenskej ., k čomu však v prípade tejto pohľadávky nikdy nedošlo.

1. Všeľvázový zjazd odborov dňa 2. marca 1990 ustanovil „Majetkovú, správnu a delimitačnú Ú. O. .“ so sídlom v Prahe, ktorá podľa súčasne schváleného štatútu tejto Ú. je právnym nástupcom R.. Vytvára sa k výkonu práva hospodárenia s majetkom R., ktorý je majetkom všetkých odborárov. Cieľom a účelom Ú. je vyrovnať majetok R. v súlade s vôľou O. . a do času vyrovnania spravovať tento majetok.

Dôkaz č. 2: odpis Uznesenia všeľvázového zjazdu z 2. a 3. 3.1990, ktorý pripájame

Dôkaz č. 3: odpis Š. ., schváleného všeľvázovým zjazdom dňa 2.3.1990, ktorý pripájame

2. M., ktorá mala „celoštátnu“ — federálnu - pôsobnosť, bola zaregistrovaná podľa § 9a zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení zákona č. 300/1990 Zb. na Ministerstve vnútra Českej .. Podľa cit. ustanovenia § 9a zákona o združovaní občanov, ktoré nadobudlo účinnosť 19.07.1990, O. organizácia a organizácia zamestnávateľov sa stáva právnickou osobou dňom nasledujúcim potom, keď príslušnému ministerstvu (§ 7 ods. 1) bol doručený návrh na jej evidenciu.

Príloha č. 4: text zákona č. 300/1990 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, ktorý pripájame

3. Podľa Potvrdenia Ministerstva vnútra Českej . č. VSC/1 -7296/91-E z 30.07.1991, „návrh na evidenciu M., bol doručený Ministerstvu vnútra ČR dňa 26.7.1991" .

Dôkaz č. 5: a) odpis potvrdenia MV ČR z 30.7.1991, ktorý pripájame
b) odpis potvrdenia MV ČR z 21.1.2004, ktorý pripájame

Až do uvedeného dňa úkony a rozhodnutia tejto Ú., ktoré sa týkali delenia majetku, neboli úkonmi a rozhodnutiami právnickej osoby. Platí to aj o uznesení č. 3 k bodu 3 - delimitácia majetku Ú. podľa územného delenia, ktoré je zapísané v Protokole zo 7. plenárneho zasadnutia - valného zhromaždenia M., konanej 15.5.1991 v Prahe.

4. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že ku dňu zániku ČSFR a vzniku SR a ČR (1.1.1993) rozdelenie majetku býv. R. v pôsobnosti „celoštátnej" - federálnej - M., P., nebolo dokončené.
5. Dňom 8.12.1992 nadobudol účinnosť ústavný zákon č. 541/1992 Zb. z 13. novembra 1992 o delení majetku Českej a Slovenskej Federatívnej . medzi Českú . a Slovenskú . a jeho prechode na Českú . a Slovenskú ., ktorý upravil aj zriadenie K. pre dokončenie vyporiadania majetku Českej a Slovenskej Federatívnej . po zániku Českej a Slovenskej Federatívnej . (čl. 9 ods. 1), ako aj rozhodovanie prípadných sporov (čl. 12 ods. 2) uzavretím „dohody o spôsobe rozhodovania sporov vzniknutých pri delení majetku Českej a Slovenskej Federatívnej . cestou arbitrážneho konania a záväzkov Českej . a Slovenskej ., že nález arbitrážneho orgánu je platný a vyko-nateľný na území Českej . a na území Slovenskej .. Arbitrážnym orgánom, ak tak ustanoví dohoda ., môže byť aj K. zriadená podľa čl. 9. Táto K. sa skladá rovným dielom z členov vymenovaných vládou Českej . a vládou Slovenskej .."

Príloha č. 6: odpis ústavného zákona č. 541/1992 Zb., ktorý pripájame

Zastávame názor, že v súlade so zásadami, ktoré upravil tento ústavný

zákon, boli upravené/dohodnuté aj zásady dokončenia rozdelenia majetku býv. R. uznesením č. 3, časť II., bod 3/ v Protokole z 11. plenárneho zasadnutia - valného zhromaždenia M., konaného dňa 27.4.1993 v Prahe a podľa časti III. tohto uznesenia bola vytvorená K. pre delenie zvyškového majetku.

Dôkaz č. 7: odpis Protokolu z 11. plenárneho zasadnutia - valného zhromaždenia M., konané-
ho dňa 27.4.1993 v Prahe, ktorý pripájame

6. Podľa výsledkov valného zhromaždenia M., konaného dňa 27.4.1993 v Prahe,:
- táto Ú. prestala pôsobiť ako celoštátna - federálna - inštitúcia, a teda - právnická osoba a zmenila sa na inštitúciu - právnickú osobu s pôsobnosťou pre územie Českej . a
 - na dokončenie rozdelenia majetku boli pod vplyvom ústavného zákona č. 541/1992 Zb. a v súlade s ním prijaté nové zásady - vrátane ustanovenia o zriadení K. pre vyporiadanie zvyškového majetku a uzavretia „medzinárodnej zmluvy“, tak, ako to predpokladá aj ústavný zákon č. 541/1992 Zb.

Dôkaz č. 7/a: uznesenie č. 3 v Protokole z 11. plenárneho zasadnutia - valného zhromaždenia M. ., konaného dňa 27.4.1993 v Prahe, ktorý sme predložili (Dôkaz č. 6)

Dôkaz č. 8: odpis Rokovacieho poriadku K. pre vyporiadanie zvyškového majetku M., ktorý pripájame

7. K. pre vyporiadanie zvyškového majetku, ktorá bola zriadená 27.4.1993, riadne pracovala, priebežne sa schádzala (10.2.1994 v Bratislave, 5.3.1999 v hoteli Medlov, Fryšava, Nové Mesto na Morave), a zloženie jej členov (v decembri 2000 za českú stranu) sa aktualizovalo.

Dôkaz č. 9: a) odpis listu M. .
č. 2091/131/194 z 10.6.1994, ktorý pripájame
b) odpis Záznamu z rokovania K. konaného 5.3.1999, ktorý pripájame

c) odpis listu M. č. 43/2001 z 3.1.2001

8. Podľa doslovného znenia časti III. uznesenia č. 3 valného zhromaždenia M., konaného dňa 27.4.1993 v Prahe, ktorým bola zriadená „K. pre vyporiadanie zvyškového majetku Ú.“ „K. zaniká písomným nálezom o správnosti podkladov pre dokončenie majetkového vyporiadania. Tento nález vo forme písomného vyhlásenia podpíšu aspoň dvaja členovia K. z každej . a štatutárni predstavitelia nástupníckych subjektov v ČR a v SR“.

Rovnako podľa čl. VI. Rokovacieho poriadku K. pre vyporiadanie zvyškového majetku M. „K. zaniká písomným nálezom o vykonanom rozdelení zvyškového majetku, vydaním záverečnej správy, ktorú podpíšu aspoň dvaja členovia K. z každej . a štatutárni predstavitelia nástupníckych subjektov v ČR a v SR.“

Dôkaz: a) odpis Protokolu z 11. plenárneho zasadnutia - valného hromazdenia M., onaného dňa 27.4.1993 v Prahe, (dôkaz č. 7) b) odpis Rokovacieho poriadku Rokovacieho poriadku K. pre vyporiadanie zvyškového majetku M. (dôkaz č. 8)

Doteraz písomný nález nebol vyhotovený a ani záverečná správa nebola vydaná, takže K. nezanikla a dokončenie rozdelenia/vyporiadania majetku medzi žalobcom a žalovaným je vo výlučnej právomoci tejto K..

10. Keďže majetok Ú. - vrátane „zvyškového“ majetku - doteraz nebol vypo-riadaný v súlade s určenými zásadami, neboli ešte vytvorené predpoklady ani na uzavretie medzinárodnej zmluvy, predvídanej v bode 3 písm. d/ a f/ časti II. uznesenia č. 3 valného zhromaždenia M., konaného dňa 27.4.1993 v Prahe (dôkaz č. 7) a nemôže mať žiadne právne opodstatnenie ani nárok, ktorý uplatňuje žalobca voči nám.
11. Politický charakter dokončenia rozdelenia spoločného majetku si uvedomovali aj účastníci rokovania K. pre vyporiadanie zvyškového majetku M., konaného dňa 5.3.1999 v hoteli Medlov, Fryšava, Nové Mesto na Morave.

12. Dokončenie rozdelenia majetku býv. M., ako výsledok činnosti K. pre rozdelenie zvyškového majetku Ú. je podľa mienky žalovaného vecou „právnych nástupcov Ú. v ČR a SR“, ktorí majú uzavrieť medzinárodnú zmluvu predvídanú v bode 3 písm. d/ a f/ časti II. uznesenia č. 3 valného zhromaždenia M., konaného dňa 27.4.1993 v Prahe (dôkaz č. 7).

Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti zastával názor, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené. Preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej . potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej ., ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v napadnutom rozsahu a z uvedených dôvodov podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 písm. e/ O.s.p. a dospel k záveru, že je odôvodnené.

Konanie v prejednávanej veci začalo 16. decembra 1999, preto pre postup súdu a účastníkov v čase začatia konania platili ustanovenia O.s.p. v znení k 31.12.2001.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Jednou z podmienok konania je, aby vo veci konal vecne príslušný súd.

Podľa § 104a ods. 1, ods. 2 O.s.p. súd skúma vecnú príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Ak je súd, na ktorý sa účastník obrátil, toho názoru, že nie je vecne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov.

Konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia (§ 11 ods. 1 O.s.p. v znení k 31. 12. 2001).

Na konanie v prvom stupni sú zásadne príslušné okresné sudy (§ 9 ods. 1 O.s.p.). Výnimky z tohto ustanovenia sú uvedené v § 9 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 O.s.p. v znení k 31. 12. 2001.

Krajské sudy rozhodujú ako sudy prvého stupňa bez zreteľa na to, že nejde o obchodné veci podľa písm. a/ alebo b/ spory zo vzťahov vznikajúcich z medzinárodného obchodného styku právnických osôb a fyzických osôb, vrátane sporov, v ktorých bola právomoc súdu Slovenskej . založená písomnou zmluvou účastníkov (§ 9 ods. 3 písm. c/ bod 12 O.s.p. v znení k 31. 12. 2001).

Na základe výsledkov doterajšieho dokazovania odvolací súd zistil, že účastníci konania sú právnické osoby, združenia ktoré vznikli spôsobom upraveným v zák. č. 83/1990 Zb. a nie sú podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka podnikatelia. Predmetom konania je nárok na peňažné plnenie z dôvodu zániku O. organizácií (R.) a rozdelenia ich majetku na novovzniknuté právnické osoby. Žalobca svoj nárok oprel o uznesenia orgánov a o dohody. Z uvedeného je zrejmé, že spor teda nevznikol z právneho vzťahu medzi podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti, t.j. z medzinárodného obchodného styku. Samotná skutočnosť, že žalobca je zahraničná osoba, v predmetnej veci nezakladá vecnú príslušnosť krajského súdu podľa § 9 ods. 3 písm. c/ bod 12 O.s.p. Vzhľadom na zásadu perpetuatio fori a skutočnosť, že vecná príslušnosť krajského súdu nevyplýva z iných ustanovení § 9 ods. 2. ods. 3 a ods. 4 O.s.p., je na konanie v prvom stupni príslušný okresný súd, v obvode ktorého má žalovaný sídlo. Znamená to, že v prejednávanej veci konal a rozhodol vecne nepríslušný súd.

Keďže súd prvého stupňa pri určení vecnej príslušnosti súdu aplikoval stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej . č. 35/1994, nepostupoval správne, nakoľko toto bolo prijaté so zámerom vyriešiť vecnú príslušnosť v konaniach začatých po 1. januári 1993, po zániku ČSFR , v ktorých žalobca je osoba so sídlom či bydliskom v Českej .. V stanovisku uvedených veciach vzhľadom na účastníkov a predmet konania nebolo sporné, že sa jedná o spory zo vzťahov vzniknutých z obchodného styku.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej . rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h/, ods. 3 O.s.p. v napadnutej zamietajúcej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa. Ten bude musieť vec podľa § 104a. O.s.p. postúpiť na prejednanie miestne príslušnému okresnému súdu. V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 23. apríla 2008

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Z.